

MAANDBLAD VAN „OUD-UTRECHT”

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS
DER GESCHIEDENIS VAN DE STAD EN DE PROVINCIE UTRECHT

JANUARI
1952

ONDER REDACTIE VAN:
J. VAN STAVEREN

25e JAARGANG
Nº 1

UITGAVE DER VEREENIGING. ADRES: W. DE ZWIJGERSTR. 8, UTRECHT

HET GEIN, DE GEINTOL EN DE TOLTOREN.

II

Dezen keer moet ik verwijzen naar het kaartje bij I.

Ik stap nu eerst over naar den Randijk. Die is op 't eerste gezicht nogal raadselachtig. Was hij onderdeel van een oudere bedijking, die den hoek tusschen Lek en IJsel afsneed? De schijnbare oostelijke voortzetting langs Oudegein wijst hierop, maar het is toch iets onmogelijks, want men komt oostwaarts op geen enkele voor een dijk aannemelijke manier in de nabijheid van de Lek. Beekman ziet (Gesch. Atl. v. Ned., Toel. bij Holl., Zeel. en Westfr. in 1300, II 82) den Randijk als overblijfsel van den dijk langs den geheel verdwenen Rijntak die vanaf Vechten door Jutfaas naar Eiteren beneden IJselstein liep. Maar die tak is te niet gegaan voordat men aan bedijking dacht, en eigenlijk zou de dijk alleen hebben kunnen zorgen, dat het Lek- en IJselwater aan den eenen en dat van den verdwenen tak aan den anderen kant bleef. Immers, aan den IJselkant lag niet genoeg land voor nóg een dijk.

De oplossing is zeer eenvoudig zoodra men zich weet los te maken van de voorstelling, dat de polderscheiding langs het huis Oudegein ook een stuk Randijk moet wezen. Op een kaart van behoorlijke schaal, en niet minder in het terrein zelf, ziet men, hoe aan het kanaal de Randijk volstrekt niet naar den overkant wijst (tusschen kanaal en Achterdijk, bij g, is ook geen weg), doch met een bocht naar het zuiden. Een klein stukje kanaal met, op het kaartje nauwelijks zichtbare, afwijkende richting lijkt wel een voortzetting van die bocht. Wanneer men nu bedenkt, dat de Rijpiker *waard* omgeven moet zijn geweest door een IJseltak, dan is de zaak duidelijk: het kanaal kwam uit op de noordoostelijke uitbuiging van dien tak. Buitenom dezen liep de toenmalige bedijking. Men groef (dat is zeker) het kanaal hier niet doorheen, doch liet een dam bestaan, die ik „de oude Geindam” zal noemen.

Beneden (bewesten) den ouden Geindam verraadt de Randijk met zijn bochten den ouden waterloop nog, waar hij wel vlak langs

zal hebben gelegen en die aan het benedeneind van de Rijpikerwaard uitkwam op een andere bedding, langs de Hooge Waard.

Boven (bezuiden) den ouden dam moet dát stuk van den tak hebben gelegen hetwelk voor de scheepvaart werd gebruikt. Met het thans zich daar uitstreckende rechte kanaalstuk kan het niet zijn samengevallen. Er is dus reden om bezuiden g te zoeken naar de resten van een ouden rivierloop.

Daarvoor is echter nog een tweede reden. Men zie zekere oorkonde van 1208 (Okb. nr. 586). De bisschop schenkt hierin aan het kapittel van St. Marie de nieuwe tienden aan Lek en IJsel binnen de grenzen waar het vanouds ook de oude tienden had. Er volgt dan een stroomafwaarts gaande beschrijving van vier vakken oeverland. Het eerste ligt bezuiden den IJsel, het tweede benoorden de Lek, het derde evenzoo en wel *usque Wersam* (tot de Wiers), het vierde benoorden den IJsel *de Veteri Reno usque Marremunde*. *Marremunde* was de plek, ten noordwesten van IJselstein, waar de van den Ouden Rijn afkomende Marne of Meern op den IJsel uitkwam; thans ligt er de hofstede Meernhoef. Maar hoe kan een *Vetus Renus*, een Oude Rijn, voorkomen als dwarsscheiding aan den IJsel? Ik zie hiervoor maar één oplossing; bedoeld wordt een oudere uitmonding van het Rijn geheeten kanaal van Utrecht naar het zuiden, en die monding moet het rivierstuk bezuiden den ouden Geindam zijn geweest.

Een tijdje koesterde ik de hoop, omtrent dit punt een bevestiging te vinden op een kaart van 1700 in het archief van St. Marie (nr. 809). Ze stelt tiendblokken van St. Marie voor die moeten overeenkomen met het eerste en vierde vak van 1208. Leert ze ons, dat het vierde vak begon bij een lijn die vanaf g náást het kanaal naar den IJsel loopt? Geenszins! De tiendblokken liggen ten westen en ten oosten tegen het kanaal aan.

Een teleurstelling! Maar het gebrek aan bevestiging beteekent geen ontkenning. Het blok beoosten kanaal en IJsel reikt tot den Achterdijk en tot het watertje de Zandwetering, dat men op ons kaartje bezuiden de Wierssteeg ongeveer als tusschen „Gem.” en „Vreeswijk” doorgaand moet denken. Was die Achterdijk een oude grens? Was de Zandwetering de Oude Rijn? Was het vierde blok van het derde door zoo'n nietig interval gescheiden? Onmogelijk: de kaart stelt den toestand van 1208 niet meer voor (gelijk zij volgens Heeringa ook elders niet doet; ik kan dit nu niet controleren).

Wij laten dus de tiendkaart schieten en wenden ons tot het terrein zelf. Ik vond bij een persoonlijke verkenning daar (bij de onderste letter e) een opvallend lage strook, vroeger griendland, die een zachte afbuiging vertoont. Dit leek mij voldoende om, tevens gebruik makend van de bocht bij g, den „Ouden Rijn” bij benadering te reconstrueeren. Gelijk de andere vermoedelijke oude

beddingen is hij door een stippelbaan aangeduid. Kaart en terrein geven nog aanleiding tot allerlei overwegingen die ik hier niet kan laten gelden, en ik heb de reconstructie van den „Ouden Rijn" dus maar schetsmatig gehouden. Ik merk alleen op, dat ik zekere veenlaagte bij f buiten aanmerking heb gelaten omdat die een wel erg scherpe bocht zou vergen, en voorts dat er redenen zijn om aan een rechttrekken van het water te denken. Het is waar: op zeker belangrijk argument was ik bij het teekenen van het schetsje nog niet verdacht, maar het zal nog in aanmerking worden genomen.

Is de *Vetus Renus* van 1208 door ons op de rechte wijze begrepen, dan leert hij ons, dat reeds vóór genoemd jaar het rivierstuk van den ouden Geindam opwaarts tot aan den hoofdtak van den IJssel vervangen is door het nog bestaande kanaalstuk. Ook is op zeker tijdstip een nieuwe en kortere IJseldijk gelegd vlak langs de steeds zwakker wordende rivier, en dit bracht een verplaatsing van den Geindam mee. Was de bedijking er het eerst, zoodat bij het graven van het kanaal de overlaaddam ook nog eens zijwaarts verlegd moest worden? Zijn beide werken tesamen uitgevoerd? Of kwam de bedijking, met het buitenwaarts verleggen van den dam, achteraan? Het tweede lijkt mij het waarschijnlijkst. Maar hoe zij, — een nieuwe Geindam, vlak bij den IJssel, was er zoo goed als zeker in 1217.

Men zie hiervoor Okb. nr. 647, uit genoemd jaar. Deze oorkonde houdt de stichting in van het kerspel Gein. De bisschop doet er ten eerste kond, „hoe wij aan zekere parochianen van Eiteren en aan zekere parochianen van Vreeswijk verlof gegeven hebben, zich een kerk te bouwen in het gebied van de kerk te Eiteren, te Gein", met de rechten van een parochiekerk. De nieuwe parochie werd afgesplitst van de parochies Eiteren (later die van IJsselstein) en Vreeswijk. Aan het slot blijkt, dat de pastoor van Vreeswijk 15 gezinnen verloor en daarvoor 5 pond ter belegging voor zijn kerk kreeg. Blijkbaar verloor Eiteren méér, want het kapittel van St. Marie, dat hier de collatie had, zou ook den priester van de nieuw gestichte kerk aanstellen, en bovendien zouden diens parochianen jaarlijks kosteloos vijftien vaten wijn van het kapittel overbrengen „uit derzelver schip (de navi ipsorum) buiten den dam in een ander schip aan deze zijde van den dam, op de stad aan, dat rechtstreeks naar de stad kan varen".

Wat de ligging van de in 1217 reeds vrij volkrijke nederzetting betreft: ik kan die moeilijk anders denken dan ongeveer ter plaatse van het stadje dat in 1294 de open buurschap kwam vervangen en waar (later tenminste) ook de kerk stond. Haar plaats was dus bij den nieuwen Geindam, en aangezien zij haar ontstaan ongetwijfeld dankte aan het scheepsverkeer en in 't bijzonder aan de overlading en tolheffing, moet die dam er, gelijk ik boven opmerkte, in 1217 al zijn geweest.

Dat de kerk in het stadje stond, blijkt nog nader uit twee gege-

vens. Ten eerste uit het feit, dat ze na het verval van het stadje gediend heeft voor een klooster hetwelk zelf zijn voortzetting vond in de hofstede Geinoord. Ten tweede uit den naam „het Kerkhof” van zeker stuk land (het kleine trapezium aan het kanaal, naar ik meen). Dus de *Vetus Renus* liep volgens onze reconstructie *bewesten* de kerk. Maar de oorkonde van 1217 zegt, dat de kerk gebouwd zou worden op grond uit de parochie Eiteren, en de scheiding tusschen Eiteren en Vreeswijk liep alzoo *beoosten* de nieuwe kerk. Dit is het door mij over het hoofd geziene argument. Neemt men als voor de hand liggend aan, dat de *Vetus Renus* Rijpikerwaard en Oudegeinschen polder en daarmee Eiteren en Vreeswijk scheidde, dan weerspreekt men daarmee de gemaakte constructie.

Om de tegenspraak op te heffen, hoeven wij echter het water niet te veranderen. Wij trekken slechts den Oudegeinschen polder van den Rijpikerwaard terug, zóó, dat een driehoekig tusschenterrein ontstaat, hetwelk aan de oostzijde begrensd wordt door nog een andere, bij de veel latere graverij geheel onkenbaar geworden, geul. Daarmee is dan meteen verklaard, waarom de perceelsindeeling tegen den westkant van het kanaal ten eenenmale van die in den Oudengeinschen polder afwijkt. Misschien is ook wel (die mogelijkheid moet ik toegeven) die andere geul de *Vetus Renus* geweest.

De oorkonde van 1217 bevat ook nog een grensbeschrijving van de nieuwe parochie. Die is onvolledig en moeilijk te begrijpen. Maar de verklaring van Heeringa in zijn noot bij de oorkonde is stellig mis. Ik meen, dat een redelijke uitleg mogelijk is wanneer men aanneemt: parochie van 1217 = latere stadsgebied = nog latere heerlijkheid = tegenwoordige sectie „het Gein” van de gemeente Jutphaas, d.i. het eigenaardige ahangsel van Jutphaas bezuiden den Randijk. Zoo doet ook Beekman.

Ik zal omschrijving en uitleg hier maar achterwege laten. Alleen merk ik op, dat de oorkonde den Rijpikerwaard vermeldt, en wel als *Repplikerwerth*. Eigenaardig is het, dat de heerlijkheid Gein (die ik op geen kaart uit haar eigen tijd vond afgebeeld) tot het Nederkwartier werd gerekend, terwijl de grens tusschen Over- en Nederkwartier werd en wordt geteekend langs Doorslag en IJsel, zoodat zij de heerlijkheid zou snijden. Is die traditionele grensteekening wel juist?

Omtrent den naam *Gein* zou ik nog willen onderstellen, dat hij, gelijk in het noorden van de provincie, eigenlijk die van een water was, en wel van den IJseltak buitenom den Rijpikerwaard.

J. PRAKKEN.

DE ZIJL VAN ST. MARIE EN ANDERE PUNTEN.

Tot mijn spijt was ik te laat voor een spoedig antwoord op de vragen van den heer W. L. van Nieuwenhuysen. Ik zou thans het volgende willen opmerken.

Wij moeten de immuniteiten volstrekt niet beschouwen als vandoord streng vastgelegde en door muren of grachten omgeven terreinen. Er hebben allerlei ontwikkelingen plaats gehad, en ongetwijfeld zijn vele civiele transacties langs informeelen weg (onderling goedvinden, aanmatiging, verjaring) gevolgd door veranderingen in de immuniteiten, in 't bijzonder overgang van een huis en erf uit de eene in de andere en overgang van dagelijksch gerecht van een kapittel tot immuniteit.

Verder houd ik mij aan de nummers van den heer N.

2) Waarschijnlijk liep de sloot vanaf den noordoosthoek van de immuniteit eerst langs de Elisabethstraat. Dit past tenminste uitstekend in mijn reconstructie van Utrecht's groei.

3 en 4) Ik meen wel, dat er in het Joderijtje een waterloop is geweest, maar zie geen reden meer om die te denken als bestaand in de laatste Middeleeuwen en als eigendom van St. Marie. Er is ook niet de minste reden om aan te nemen, dat de grond tusschen den „echten" en den door mij vermoeden zijl ooit aan St. Marie heeft gehoord.

5) Hoofdriool van St. Marie en zeker ook wel van een stuk omgeving was de sloot aan den oostkant van de immuniteit. Loozing van hier uit op de Oude Gracht was eerst betrekkelijk eenvoudig, en misschien had men ook bezwaar (technisch en/of militair) tegen een flinke leiding onder den muur of wal door. Later, toen die doorgang toch bestond, was de zijl een bezit dat verpacht kon worden. De kans dat hij nog eens als waterlooizing dienst zou moeten doen, was zoo goed als nul, maar een desbetreffende clause liet zich gemakkelijk in het pachtverdrag opnemen.

6) Op Voorstraat en Wittevrouwenpoort hoop ik een volgende maal in te gaan.

Wat den plattegrond van de binnenstad betreft: deze laat zich vrijwel volkomen begrijpen uit de verschillende phasen der stadsuitbreiding (waarvan ik er minstens tien meen te moeten onderscheiden) en uit de oudste immuniteiten. Het resultaat was voor het moderne verkeer wel heel ongelukkig.

Ook den heer Acket zou ik nog iets willen antwoorden. Locaal verkeer op het oude Rijntakje: accoord. Bochtafsnijding: voor mij nog steeds zeer twijfelachtig. Rijnloop in het noordwesten van de stad: door mij gedacht op een wijze die nog het meest aansluit bij Labouchère. Geertegracht: dit probleem is nu wel ten volle opgelost. Eigenaardig, dat 19e-eeuwsche werken nog zoo'n raadsel konden opgeven.

Ten slotte een vraag. Wie kan mij, liefst spoedig, de vindplaats opgeven van de aanduiding

daer grave Boc sat

voor zekere plek nabij den IJsel? Ik zag dit vroeger eens in een boek. Mijn adres is: Hoofdstr. 14, Santpoort.

J. PRAKKEN.

ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN TE RHENEN.

In een boeiende voordracht voor onze leden heeft dr. P. Glazema, directeur van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort op 14 December gesproken over de archeologische vondsten in Rhenen.

Ir. J. D. M. Bardet, de voorzitter, memoreerde vooraf het overlijden van de ere-voorzitter van onze vereniging, dr. W. A. F. Bannier.

Niet alleen het belangwekkend resultaat van de opgravingen, die interessante wetenswaardigheden hebben opgeleverd over de Frankische tijd trokken bij de lezing van dr. Glazema de aandacht, maar vooral ook de techniek, die bij het minutieuze onderzoek is toegepast. Bemodderde, verweerde scherven en vormeloze klompen verroest metaal zijn met veel geduld en uiterste nauwkeurigheid op laboratoria herschapen in de toestand zoals ze meer dan dertien eeuwen geleden door de Franken werden achtergelaten.

Ongeveer een half jaar heeft het moeizame werk der opgravingen in Rhenen geduurd. Het grafveld van 150 bij 40 meter, dat daar onder leiding van dr. Glazema werd ontgraven, is zorgvuldig in kaart gebracht en alle opgegraven voorwerpen — niet minder dan 1500 — zijn schoongemaakt, geïnventariseerd en gefotografeerd. Dr. Glazema vertoonde verscheidene sterk vergrote projecties van deze bijzonder fraaie kleurenfoto's.

De bestudering van het opgegraven materiaal zal intussen nog geruime tijd vergen. Toch kon dr. Glazema reeds vele belangwekkende mededelingen doen. Zo hebben de in Rhenen gedane vondsten nog eens het vermoeden van een hoge beschaving der Franken bevestigd. Fraai geornamenteerd aardewerk, prachtige glazen vazen en van bijzondere kunstzin getuigende gouden, zilveren en bronzen sieraden zijn er de bewijzen van.

Al deze voorwerpen zijn in de graven gevonden, die zonder uitzondering Oost-West gericht zijn. In sommige zijn bij de menselijke skeletten ook die van paarden gevonden. Niets heeft er in Rhenen op gewezen, dat de Franken daar Christenen waren en ook van andere godsdienstige gebruiken is niets gebleken. Uit het feit, dat alleen volwassen skeletten zijn gevonden concludeert dr. Glazema, dat de gestorven kinderen werden gecremeerd. Er zijn trouwens ook urnen gevonden.

Naast het grote grafveld heeft men op enige afstand een kleiner ontdekt, dat vermoedelijk was bestemd voor één familie. Enkele opgegraven Romeinse munten dateren uit de tweede en de vierde eeuw. Gevonden speerpunten en stukken van zwaarden zijn nog niet geprepareerd. Dat zal in Nancy gedaan moeten worden.

Reeds in 1933 waren in Rhenen kostbare gouden sieraden uit de Frankische tijd gevonden. Deze bevinden zich thans in een kluis in het gemeentehuis.

KLEINE MEDEDELINGEN.

Onser Vrouwendach het grote Stichtse Mariafeest.

Nu de 2de Februari nadert, de veertigste dag na Kerstmis, waarop alle kerken de opdracht des Heeren in de tempel vieren, mag er in ons Maandblad aan worden herinnerd, dat Maria Lichtmis het grote Utrechtse Mariafeest was. Dit feest wordt ook de „Ontmoeting des Heeren” en de „Zuivering van Maria” genoemd. De heer W. van der Pas wijdde daaraan eens een artikel in het Utr. Kath. Dagblad (31/1-'50). Hij schrijft dat ook voorkomen de namen: Lichtmisse, Lichtdag, Vrouwlichtdag, of eenvoudigweg: Vrouwendach.

Maria Lichtmis was het grote Utrechtse Mariafeest. In de Sint Salvator brandden onder de Metten, vroeg in de morgen, eerst het gewone aantal kaarsen, maar bij de derde nachtwake, als het Evangelie wordt gelezen en Christus genoemd wordt „het Licht tot verlichting der heidenen en de glorie van Gods volk Israel”, werd een overvloed van kaarsen ontstoken en kreeg iedere kerkganger een kaars in de hand. In processie trok men dan naar de kerk van St. Maria op de tegenwoordige Mariaplaats. Alle notabelen van stad en Sticht rekenden het zich tot een eer om aan deze processie deel te nemen. Een onafzienbare menigte verdrong zich langs de weg en keek uit naar drie jonkvrouwen, waarvan de middelste de H. Maagd voorstelde en de anderen als engelen waren gekleed.

Tijdens de processie werd, evenals tegenwoordig nóg, de wonderschone antifoon gezongen: „Versier thans, o Sion, uw woning en ontvang de Koning Christus. Omhels Maria, de hemelpoort; zij immers draagt de Gloriekoning van het nieuwe licht... Deze is de Heer van leven en dood, de Zaligmaker der wereld.”

In de Mariakerk gekomen, droeg de bisschop de Hoogmis op.

Na de Hoogmis keerde men in processie terug, nu naar de St. Maartensdom, waar de stoet ontbonden werd.

Politiek Nieuwjaar.

In het politieke leven van Utrecht nam Onser Vrouwendach een belangrijke plaats in, want door de gildebrieff van 1304 werd bepaald, dat de keuze der regeringspersonen daags vóór of op Maria Lichtmis moest plaats hebben. Dan kwamen de hoofden of oudermans der gilden op het Janskerkhof bijeen en kozen de stadsregering, die in functie bleef tot Maria Lichtmis van het volgende jaar. Tot 1483 bleef deze gewoonte bestaan, toen heeft bisschop David van Bourgondië de keuze der overheid verlegd naar het feest van Maria Geboorte 8 September. Deze nieuwigheid beviel de Utrechtenaren allerminst, vandaar dat men in 1510 weer terugkeerde naar het oude gebruik. Onser Vrouwendach te Lichtmisse werd weer het politieke Nieuwjaar. Tot Karel V in 1529 de macht der gilden brak en zelf de magistratpersonen ging benoemen.

In de folklore

Veel minder dan in Utrecht werd elders Maria Lichtmis gevierd, hoewel Oldenzaal, Deventer, Zwolle en Amsterdam bijzondere plechtigheden organiseerden op deze dag. Wel heeft 2 Februari een grote plaats gekregen in de folklore, vooral in verband met het weer. Tot op de dag van vandaag leven nog gezegden voort, in de Middeleeuwen ontstaan. In Limburg zegt men nog „Met Lichtemis geit de leeuwkerne ploegstart hoeg” — als voorbode van de komende lente. En de boer heeft bijzonder veel belangstelling voor het

weer op Maria Lichtmis: „Lichtmis donker, de boer een jonker. Lichtmis helder, de boer in de kelder.” Maar de bijenhouder meent: „Lichtmis helder en klaar, geeft een goed bijenjaar”.

UNIVERSITEITSMUSEUM.

Het Utrechts Universiteitsmuseum (Trans 8), dat geruime tijd gesloten is geweest, is nu al weer enige tijd opengesteld. Gaarne willen wij ook op deze plaats de aandacht van onze leden daarop vestigen. De inventaris is belangrijk uitgebreid. Een collectie zoölogische preparaten, waaronder een groot aantal afkomstig van de bekende anatoom Bleuland (ca 1800) en een gedeelte van de zeer uitgebreide verzameling antieke instrumenten van het Fysisch Laboratorium, het Natuurkundig Gezelschap en de Stichting het Utrechts Universiteitsmuseum (in totaal ongeveer 1500 stuks) zijn naar het museum overgebracht. Het is de bedoeling geregeld wisselende tentoonstellingen te geven.

Prof. Bleuland, die wij hierboven reeds noemden, is vooral bekend geworden door zijn zeer uitgebreide verzameling van fraaie anatomische en zoölogische preparaten. Deze verzameling is later door Koning Willem I aangekocht en aan de Universiteit geschonken. Van prof. Harting bezit het museum een aantal in zijn, ook in andere talen vertaalde, standaardwerk „Het Mikroscoop” beschreven microscopen en hulpmiddelen.

Van meetapparaten en wiskundige werktuigen bezit het museum zo'n grote collectie, dat bij een expositie sterke beperking moet worden opgelegd. Het zou te ver voeren daarvan een uitvoerige opsomming te geven. Laten wij er enkele noemen. Zo is er een stel originele maten van meters, kilogrammen en liter-maten.

Deze werden uit Parijs mee naar Nederland gebracht door prof. Van Swinden, die een van de leden was van de commissie, welke te Parijs het metrieke stelsel had ontworpen. Er is zelfs een aantekenboekje van hem bewaard gebleven. Ook zijn er nog maten en gewichten aanwezig van voor de invoering van het metrieke stelsel.

Verder is er voldoende materiaal aanwezig om de ontwikkeling van het Utrechtse Fysische Laboratorium te schetsen. Behalve afbeeldingen van de gebruikte gebouwen en portretten van de hoogleraren vindt men ook voor de verschillende tijdvakken kenmerkende instrumenten b.v. de grote luchtpomp van Johan van Musschenbroek.

Het eerste instrument door het Theatrum Physicum aangekocht, de door Petrus van Musschenbroek uitgevonden en op het Theatrum Physicum zelf vervaardigde pyrometer, het door koning Lodewijk Napoleon geschonken zonne-microscop, de klokken door G. Moll en A. van Beek in 1823 gebruikt bij de bepaling van de geluidssnelheid op de Amersfoortse berg, twee microfoons en een telefoon van Reis, 12 jaar ouder dan de telefoon van Bell, aan wie altijd de uitvinding van de telefoon toegeschreven wordt en de prototypen van de galvanometer en microfotometer van W. J. H. Moll, welke instrumenten zo zeer hebben bijgedragen tot het baanbrekende werk onder leiding van L. S. Ornstein verricht op het gebied van de intensiteitsmetingen, zijn er eveneens.

En dan zijn er talloos veel voorwerpen, documenten en boeken, die betrekking hebben op de geschiedenis van de Universiteit en de studentenmaatschappij en op de Mores die daar voortleven of geleefd hebben.

BETALING CONTRIBUTIE.

Wij verzoeken de leden hun contributie voor 1952 te willen gireren op postrekening nr. 575520, ten name van de Penningmeester van „Oud-Utrecht” te Utrecht.

Hieruit volgt dat geen overmakingen meer dienen te geschieden aan jhr. dr. M. R. Radermacher Schorer.